

EĞİTİM SEN

OHAL VE KHK'LERİN EĞİTİM VE BİLİM EMEKÇİLERİNE ETKİLERİ

EĞİTİM VE BİLİM EMEKÇİLERİ SENDİKASI

14 TEMMUZ 2017

ANKARA

OHAL ve KHK'LERİN EĞİTİM VE BİLİM EMEKÇİLERİNE ETKİLERİ

Mücadele tarihi boyunca darbelerin, baskıların ve anti demokratik uygulamaların hedefi olan Eğitim Sen, nereden gelirse gelsin her zaman darbelere karşı olmuş, darbelerin asıl hedefinin emek ve demokrasi mücadelesi olduğunu savunmuştur. Bir yıl önce gerçekleştirilen 15 Temmuz darbe girişimi başarısız olmasına rağmen, 20 Temmuz 2016'da ilan edilen OHAL ve ardından peş peşe çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnameler (KHK) ile iktidar, 'darbecilerle hesaplaşmak' adı altında kendisine muhalif olan herkesi hedef almıştır.

15 Temmuzun ardından kamuda tarihin en kapsamlı tasfiye hareketi yaşanırken, bugüne kadar iktidarın önünde engel olarak görülen Anayasal ve yasal düzenlemeler, ülkenin içinde bulunduğu "olağanüstü" koşullar gerekçe gösterilerek 'askıya' alınmış, iktidarın çizgisinde hareket etmeyen sendikalar, meslek örgütleri, demokratik kurumlar, basın ve yayın organları ağır baskı ve tehditlerle karşı karşıya kalmışlardır.

Cumhurbaşkanı ve hükümet, OHAL ilan edilirken *"OHAL'i halka karşı değil, devlete karşı ilan ettik"* iddiasında bulunmuştur. Ancak OHAL uygulamaları ve yasakları doğrudan halkın, emekçilerin yaşamına ve hak mücadelesine yönelmiştir. Son olarak Cumhurbaşkanı'nın yabancı yatırımcılara seslenirken OHAL'i gerekçe göstererek işçi grevlerini yasakladıklarını açıklaması, OHAL'in asıl hedefinin darbeciler olmadığının itirafı niteliğindedir.

15 Temmuz askeri darbe girişiminin başarılı olması halinde darbecilerin atması beklenen adımların bizzat sivil iktidar eliyle hayata geçirilmiştir. Üstelik yıllardır fiilen yaptıkları gibi, kendi koydukları hukuk kurallarını bile daha bir iştahla çiğneyerek, toplumdaki darbe karşıtlığını kendi baskıcı, otoriter yönetim tarzlarını meşrulaştırmak için kullanmışlardır. Kamuda yaşanan ihraçlar, muhalif gazeteler, dergiler, TV, radyo ve internet siteleri birer birer kapatılması, siyasetçi, gazeteci, yazar, öğretmen, akademisyen, sanatçı, belediye başkanı ayrımı yapmadan iktidara biat etmeyen tüm muhalif kesimlerin darbeci bir mantıkla gözaltına alınıp tutuklanması ancak darbe koşullarıyla açıklanabilecek bir durumdur.

Hukuken somut delillere, yargı kararlarına, mevzuata uygun yürütülen idari soruşturmalara dayanmaktan uzak bir şekilde verilen tüm ihraç kararları hukuksuzdur. Bu nedenle 15 Temmuz sonrasında kamuda başlatılan 'kitlesel kıyım'ın hukukla, adaletle evrensel hukuk ilkeleri ile açıklanacak hiçbir yanı bulunmamaktadır.

Ömürleri darbelere karşı mücadele ile geçmiş, her darbenin ardından en ağır bedelleri ödeyen eğitim ve bilim emekçileri onların sendikal ve mesleki örgütleri yeniden büyük bedeller ödemeye mahkum edilmek istenmektedir. Laiklik ve bilim düşmanı eğitim politikalarına karşı çıkan eğitim ve bilim emekçilerine ve onların örgütlü mücadelelerine darbecilerin başarılı olması halinde yapılacakların bizzat sivil iktidar eliyle hayata geçirilmesini onaylamamız ve seyirci kalmamız mümkün değildir.

Emek, demokrasi, hak, özgürlük ve barış talebini örgütlü mücadelesinin olmazsa olmazı olarak gören Eğitim Sen'li eğitim ve bilim emekçileri, darbe girişimine karşı dik duruşlarını her dönem ortaya koymuştur. Örgütlü mücadelesi boyunca laik, bilimsel ve anadilinde eğitimi savunan, her fırsatta demokrasiye, temek hak ve özgürlüklere sahip çıkan eğitim ve bilim emekçilerinin darbeci zihniyetle mücadelesi kesintisiz sürecektir.

Hukuksuz ihraç edilmelerine karşı işlerine geri dönme talebiyle açlık grevine başlayan üyelerimiz Nuriye Gülmen ve Semih Özakça açlık grevlerinin 128. Gününde ölüm sınırına daha da yaklaşmıştır. Başta Nuriye Gülmen ve Semih Özakça olmak üzere, OHAL KHK'leri ile kamudan ihraç edilen tüm kamu emekçilerinin talepleri dikkate alınmalı, çok geç olmadan derhal somut adımlar atılmalıdır.

15 Temmuz darbe girişiminin yıldönümünde siyasi iktidara çağrımız, darbe girişimini gerçekleştirenlere karşı yürütülen mücadeleyi sulandırmaya son vermesidir. 15 Temmuz darbe girişiminin siyasi ayağı ortaya çıkarılmalı, kamudan hukuksuz bir şekilde ihraç edilen ve açığa alınan tüm kamu görevlileri bütün haklarıyla birlikte görevine iade edilmesidir. 15 Temmuz darbe girişiminin başarısız olması halkın darbeden kurtulduğu anlamına gelmemektedir. OHAL ve KHK'ler halka, emekçilere karşı yapılan bir 'sivil darbe' işlevi görmektedir. OHAL kaldırılmalı, hukuksuz KHK'ler yol açtığı bütün sonuçlarıyla birlikte iptal edilmelidir.

DARBELERİN EĞİTİME ETKİLERİ

Türkiye'nin yakın siyasi tarihine damgasını vuran darbeler ve darbe girişimleri, toplumsal yaşamın bütün alanlarında tahribatlar yaratmıştır. 12 Eylül'ün baskıcı ve antidemokratik hükümleri, aradan geçen 37 yıla rağmen bugün de varlığını ve etkisini sürdürmektedir. 12 Eylül, "Türk-İslam" anlayışının özellikle eğitim sistemi içinde kurumsallaşmasını sağlarken "Siyasal İslam"ın, özellikle cemaatler üzerinden devletin güvenli kollarında gelişip serpilmesinin önü açılmıştır.

12 Eylül'ün eğitim alanında yaptığı en önemli değişiklik, okullara zorunlu din dersinin konulması olmuş, o tarihten itibaren tüm okullarda "tek din, tek mezhep" anlayışı doğrultusunda zorunlu din dersleri dayatılmıştır. Ders içeriği tamamen Sünni-Hanefi inancına uygun olarak belirlenmiş, Aleviler başta olmak üzere, diğer inanç ve mezhepler yok sayılmıştır.

12 Eylül, her konuda olduğu gibi eğitim emekçileri hareketini de derinden etkilemiştir. Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği (TÖB-DER), 12 Eylül ile birlikte kapatılmıştır. Kapatılan ilk büyük örgütün, öğretmenlerin örgütü olması dikkat çekicidir. Sıkıyönetim mahkemeleri, 200 bin üyeli örgütü yasaları hiçe sayıp "gizli örgüt" sayıp kapatmıştır. 7-8 ay içerisinde temyiz süreci de tamamlanmak üzere TÖB-DER yok edilmiş, öğretmenlerin, bin bir zorlukla ve yetmiş yılda alın terleriyle biriktirip aldıkları malları ellerinden alınmıştır.

12 Eylül'de yaklaşık 25 bin üye ve temsilci de çeşitli nedenlerden dolayı mesleklerini kaybetmiştir. Çok sayıda TÖB-DER üye ve yöneticisi 12 Eylül yasaları ile sürgün edilmiş, görevlerinden olmuşlardır. 3.854 öğretmen, 120 öğretim üyesinin görevine 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununa dayanarak son verilmiştir. Bu dönemde toplam 4891 kamu personelinin işten atıldığı bilinmektedir. Ayrıca 7.200 devlet memuru hakkında 1402 sayılı yasa gereğince işlem yapılmıştır. Sıkıyönetim döneminden sonra pek çok hükümet değiştiği halde, hiçbir iktidar TÖB-DER'in mallarını geri vermek istememiş, bunun için girişimde bile bulunmamıştır. ANAP döneminden itibaren özellikle imam hatiplere yönelik ayrımcı uygulamalar artmış, cemaatlerin "sivil toplum örgütü" adı altında eğitim başta olmak üzere, devletin bütün alanlarında örgütlenmesinin önü açılmıştır.

28 Şubat Post-modern darbesi sonrasında Siyasal İslam'ın temel kurumları olan imam hatiplere yönelik önemli tedbirler alınmış, 8 yıllık kesintisiz eğitim uygulaması ile imam hatip ortaokulları kapatılmıştır. Aynı dönemde imam hatiplerin önünü kesmek için üniversite sınavında katsayı uygulaması getirilmiş, üniversitelerde başörtüsü yasağı uygulanarak öğrencilerin eğitim hakkı engellenmiştir. Bütün bu uygulamalar, sonraki dönemde eğitimde ve toplumsal yaşamda hayata geçirilecek olan anti demokratik ve baskıcı uygulamaların gerekçesi haline getirilmiş, ülkede ve toplumsal yaşamdaki ayrışma ve kutuplaştırmaların temel gerekçesi olarak her fırsatta dini ve siyasi açıdan istismar edilerek kullanılmıştır.

AKP'nin 2002'de tek başına iktidara gelmesinin ardından eğitim sistemi adım adım iktidarın siyasal-ideolojik çizgisinde biçimlendirilmeye çalışılmıştır. Özellikle 4+4+4 ile 12 Eylül ürünü olan okullara zorunlu din dersi konulması uygulamasına ek olarak fiilen "zorunlu seçmeli" üç dersi eklenmiştir. İmam hatip okullarının toplam okullar içindeki oranı yüzde 10'u geçmiştir. Aradan geçen sürede eğitim yaşanan ticarileştirme ve eğitimi dinselleştirme uygulamaları tüm hızıyla sürmüş, bir taraftan laik ve bilimsel eğitime açıkça meydan okunurken, diğer taraftan temel bir insan hakkı olan anadilinde eğitim hakkına yönelik yasak ve engeller ısrarla devam ettirilmiştir. Bugünden geriye baktığımızda, 12 Eylül rejiminin ve AKP iktidarının ulaşmak istediği ekonomik, siyasal ve ideolojik hedeflerin aynı olduğu görülmektedir.

Türkiye'de eğitim sisteminin yıllardır siyasi iktidarın ve onun güdümünde hareket eden dini grupların siyasal ideolojik hedefleri doğrultusunda biçimlendirildiği bilinmektedir. Özellikle son yıllarda daha da belirginleşen, eğitim biliminin temel ilkelerine ve laik-bilimsel eğitim anlayışına meydan okurcasına hayata geçirilen eğitimde dinselleştirme ve ticarileştirme uygulamaları üzerinden eğitim sistemi göz göre göre çürümeye terk edilmiştir. Bizzat siyasi iktidar ve cemaatler işbirliği ile eğitimin kamusal niteliği hızla tasfiye edilmeye çalışılırken, eğitim politikalarının oluşturulması ve uygulanması sürecinde dini vakıf ve cemaatlerin belirleyiciliği ve etkinliği arttırılmıştır. MEB, iktidarın ideolojik

yönelimleri doğrultusunda çalışmalar yapan dini vakıflar ile çeşitli protokollere imza atarak eğitimi dinselleştirme sürecinde siyasi nüfuzu olan cemaatlara özel görevler vermiştir. Bu süreçte eğitimin asli bileşenleri sürekli olarak görmezden gelinmiş, eğitim politikaları belirlenirken sadece yandaşların fikri alınmış, eğitimin diğer bileşenlerinin görüş, eleştiri ve önerileri dikkate alınmamıştır.

15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ, OHAL VE KHK'LERİN SOMUT SONUÇLARI

15 Temmuz darbe girişimi sonrasında geçmiş 37 yılda eğitim başta olmak üzere, devletin bütün kademelerinde kilit noktalara yerleşen, uzun bir süre eğitim politikalarının belirlenmesinde aktif rol alan, özellikle yönetici kadroları Gülen Cemaatine yönelik tasfiye operasyonu başlatılmış, cemaate ait tüm kurumlar, özel okullar, üniversiteler ve yurtlara el konulmuştur. İktidar kendine tehdit olarak gördüğü kurumları kapatıp, kişileri görevden alarak darbe girişimi ile hiçbir ilişkisi olmayan yüz binlerce öğrenci, çalışan ve aileyi mağdur etmiştir. Kapatılan üniversitelerde yaklaşık 60 bin öğrenci ve 3 bin akademisyen bulunmaktadır. Bini aşkın özel kurumun kapatılması ile bu kurumlarda çalışan binlerce kişi işsiz kalmıştır. Ayrıca bu kurumlara kayıtlı yaklaşık 150 bin öğrenci ile Askeri okullardaki (liseler ve harp okulları) 15 bine yakın öğrenci açıkta kalmıştır.

15 Temmuz sonrası en büyük tasfiyenin yaşandığı alan eğitim alanı olmuştur. OHAL'in ilanının hemen ardından Milli Eğitim Bakanlığı başta olmak üzere kamuda kitlesel ihraçlar yaşanmış, özelde çalışan 22 bin 474 öğretmenin çalışma lisansları iptal edilmiştir. 15 Vakıf Üniversitesi, 848 Özel Öğrenci Yurdu, 1017 özel öğretim kurumu (özel okul) ve tüm askeri liseler kapatıldı. 1176'sı devlet, 401'i vakıf üniversitesinde olmak üzere 1577 dekanın görevden istifası istendi.

21 Temmuz 2016- 5 Mayıs 2017 tarihlerini kapsayan OHAL döneminde toplam 105 bin 18 kamu görevlisi kamu görevinden ihraç edilmiştir. Hakkında ihraç kararı verilenlerden sadece 1310'u hakkındaki ihraç kararı ve diğer tedbirler kaldırılmıştır. OHAL dayanak yapılarak çıkarılan KHK'lar ile bugüne kadar 33 bin 128 öğretmen, 5 bin 295 akademisyen, 1200 yükseköğretim idari personeli ne ile suçlandığını bilmeden, haklarında herhangi bir hukuki delil ya da suçlama olmaksızın hukuksuz bir şekilde kamu görevinden ihraç edilmiştir. Aynı dönemde 24 bin 490 öğretmen yine hukuksuz bir şekilde açığa alınmış, açığa alınan öğretmenlerden 16 bin 759'u (10 bin 470'i Eğitim Sen üyesi) aylarca okullarından ve öğrencilerinden uzaklaştırıldıktan sonra görevlerine iade edilmiştir.

Darbe girişimi sonrasında çıkarılan OHAL KHK'ları ile Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) bünyesinde çalışan 33 bin 128 öğretmen, 5 bin 295 akademisyen ve 1194 idari personel tamamen siyasi ve idari kararlar ve tasarruflarla, ne ile suçlandıklarını bile bilmeden ve savunma hakkı bile tanınmadan kamu görevinden ihraç edilmiştir. Darbe ile mücadele adı altında başlatılan ihraç operasyonları kısa süre içinde yön değiştirerek geçmişten bugüne hükümeti uygulamalarına karşı çıkan, eleştiren ve örgütlü mücadele içinde yer alan kamu emekçilerine yönelmiştir.

Eğitimde ve üniversitelerde yaşanan ihraçlar en çok eğitim sistemini vurmuştur. Okullarda ihraç edilen öğretmenlerin öğrencileri ve veliler ciddi mağduriyetler yaşamıştır. Benzer bir şekilde bazı üniversite ve fakültelerde yaşanan toplu ihraçlar nedeniyle eğitim-öğretim durma aşamasına gelmiş, çok sayıda bölüm hocasız kalmış, lisansüstü tezleri yürütülemez hale gelmiştir.

OHAL sürecinde yaşanan kitlesel ihraçlar ve açığa alamalar nedeniyle 1,5 milyonu aşkın öğrenci öğretmensiz bırakılmış, bazı bölgelerde ücretli öğretmen görevlendirmesi yapılmıştır. Bazı il ve ilçelerde bulunan okullardaki öğretmenlerin büyük bölümünün tamamen keyfi kararlarla açığa alınması, öğrencilerin eğitim hakkının engellenmesi, öğrencilerin öğretmensiz, öğretmenlerin öğrencisiz bırakılması anlamına gelmiştir.

Yüz binlerce insanın hayatında yaşanan keskin değişimlerle yetişkinlerin bile baş etmesi mümkün değilken, ihraç edilen kamu emekçilerinin çocukları okullarda ciddi travmalar ve psikolojik baskılarla karşı karşıya kalmıştır. 2002/11 nolu Başbakanlık Genelgesi ile çocuklarımızın yaşadığı travmatik ve zorlu olaylarda onlara destek sunmak amacıyla oluşturulan Psikososyal Müdahale Birimleri işletilmediği gibi, valilikler, İl Milli Eğitim Müdürlükleri, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlükleri, yaşananlarda hiçbir sorumlulukları olmadığı halde yüzbinlerce çocuğun ve gencin içine itildiği psikolojik

sorunları önleyici herhangi bir tedbir alınmamıştır. Benzer bir şekilde ebeveynleri kamudan ihraç edilen ve örgün eğitim içinde yer alan çocuklar için, okul idareleri ve rehberlik servisleri herhangi bir çalışma yapmayarak yaşanan psikolojik tahribatın artmasına neden olmuşlardır.

Yüz binlerce çocuk; çaresizlik, utanç, suçluluk, ürkeklik-korkaklık, endişe, öfke, kırılganlık, güvensizlik, değersizlik, anlamsızlık vs. gibi olumsuz duygularla baş etmeye çalışarak eğitim hayatlarını sürdürmeye çalışmaktadırlar.

Hem uluslararası sözleşmeler hem de ülkemizde Anayasa, Kanun, Yönetmelik ve genelgelerde; özellikle de Birleşmiş Milletler Çocuk Haklar Sözleşmesinde “çocukların üstün yararına” yönelik hükümlerin yer aldığı bilinmektedir. Kamuda yaşanan ihraçlar sürecinde anne-babası meslekten ihraç edilmiş ya da türlü gerekçelerle tutuklu bulunanların çocukları ile ilgili hiçbir çalışma yapılmamış olması dikkat çekicidir. Yüz binlerce çocuğu ve genci yaşananlarda hiçbir sorumlulukları olmadığı halde ceza verilmesi kabul edilemez.

OHAL, ÜNİVERSİTELER VE AKADEMI

12 Eylül 1980 askeri darbesinin hemen ardından kurulan YÖK, Türkiye üniversitelerinde eleştirel, muhalif, özgür düşüncenin baskı altına alınmasında ve “makbul akademi” inşasında oldukça önemli bir rol oynamıştır. O günden bugüne izlenen politikalar aracılığıyla da bilim özgürlüğünü ve üniversitelerin kurumsal özerkliğini giderek daha kırılgan hale getirecek istihdam politikaları ve iktidar ilişkileri üniversiter yaşamın parçası haline getirilmiştir.

Özellikle AKP’nin “Her İle Bir Üniversite” projesini 2006 yılında hayata geçirmesinin ardından üniversiteler, siyasi iktidarın sadece kadrolaşma seferberliğinin etkisinde kalmayıp; daha yoğun biçimde otoriter, piyasacı ve muhafazakar politikaların odağına yerleşmiştir. Bu politikaların sonucunda ise AKP’nin tutum ve kararlarını yerine getirmeyi görev edinen ve bilim insanı olmaktan ziyade hükümet memurluğuna soyunan kişiler, ele geçirdikleri üniversitelerin iktidar ilişkilerini eleştirel ve muhalif görülen akademisyenler üzerinde baskı ve denetim aracı kullanmıştır.

Üniversitelerde özellikle Gezi Süreciyle birlikte hukuksuz, keyfi ve siyasi saiklerle açılan disiplin soruşturmalarının sayısı artmış, “Bu Suça Ortak Olmayacağız” bildirisinin yayınlanmasının ardından ise had safhaya ulaşmıştır. Sendikamızın 2009 yılından itibaren yayınladığı Üniversite Temsilciler Kurulu Sonuç raporları ve “Üniversitelerde Yaşanan Hak İhlalleri” raporu üniversitelerde yaşananların boyutlarını gözler önüne sermektedir. Dolayısıyla, 15 Temmuz 2016 tarihindeki darbe girişiminden sonra yaşanan hukuksuzluklar, üniversitelerdeki bilim özgürlüğünü engelleyen ve akademinin baskı altına alınmasında rol oynayan sürecin hem devamını oluşturmakta hem de akademiye yönelik etkileri itibarıyla daha ağır sonuçları getirdiği için bir kırılmayı teşkil etmektedir.

Barış Talep Eden Akademisyenler: Akademi Biat Etmedi, Etmeyecek!

11 Ocak 2016 tarihinde Barış İçin Akademisyenler İnisiyatifi’nin yayınladığı bildiri sonrasında Cumhurbaşkanından hükümete, YÖK’ten ulusal ve yerel medya organlarına kadar imzacı akademisyenlere nefret ve tehdit dolu tepkiler geldi. Akademisyenler, üniversitelerdeki odalarına asılan afişlerle, telefonla, notlarla ya da yerel, ulusal medya aracılığıyla can güvenlikleri hedef alındı. Sadece birkaç ay önce, 10 Ekim 2015 tarihinde, o kara günde, Ankara’nın göbeğinde “Emek, Demokrasi ve Barış” mitingimizde yaşadığımız katliamın acısı hala sıcakken, çoğunluğu üyemiz olan 1128 akademisyen “barış” talebine yeniden nefes verdi. İlk andan itibaren sendikamız, akademisyenlerin barış talebini sahiplendiğini ve tehditler karşısında onları yalnız bırakmayacağını belirtmiş, tehditlere asla boyun eğmeyeceğini ifade etmiştir.

YÖK ise zaman geçirmeden imzacı akademisyenler hakkında soruşturma başlatılması talimatı vermiş ve devlet üniversitelerindeki çok sayıda akademisyene süratle soruşturma açılmasını sağlamıştır. Bunlar yaşanırken, bildiriye imza atan akademisyenlerin sayısı hızla 2 bin 212 kişiye yükselmiş; sendikalar, sanatçılar, gazeteciler, avukatlar ve öğrenciler gibi toplumun farklı

kesimlerinden on binlerce destek imzası toplanmıştır. Hükümete yakınlığı ve karanlık ilişkileriyle tanınan bir mafya lideri, bildiriye imza atan akademisyenleri kastederek “Oluk oluk kanlarınızı akıtacağız ve akan kanlarınızla duş alacağız!!!” diyerek tehditler savurmuştur. Bu tehditler karşısında sendikamız hızla harekete geçerek suç duyuruları hazırlamış, akademisyenlerle ilgili kanlı fantezilerini ortalığa saçan mafya lideri hakkında da suç duyurusunda bulunmuştur. Suç duyurumuz neticesinde açılan dava halen sürmektedir.

Katliam çağlıklarıyla akademisyenler tehdit edilirken, Üniversiteler Arası Kurul Başkanlığı bu şiddet çağrılarını değil; yayınlanan bildiriye tehdit olarak görmüştür! Üstelik kimi üniversite yönetimleri, bu tehditkar ortamı yok sayarak hali hazırdaki gerilimi büyütecek tavırlar sergilemekten de geri durmamıştır. Sendikamız, YÖK’e ve rektörlere çağrı yaparak akademisyenlerin can güvenliğinin sağlanmasındaki sorumluluklarını hatırlatmış, tehditlere seyirci kalınmaması için girişimlerde bulunmuştur.

Böylesi bir siyasi atmosferde, 14.01.2016 tarihinde Hakkari’de bir akademisyen gözaltına alınmış ve aynı gün serbest bırakılmıştır. 15.01.2016 tarihinde sabah saatlerinde başlayan gözaltı furyası ile Kocaeli’nde 15, Bolu’dan 3, Bursa’dan 3, Erzurum ve Zonguldak’tan ise 1’er akademisyen gözaltına alınmış, ev ve çalışma ofislerinde arama yapılmıştır. Düzce’de hakkında yakalama kararı çıkarılan bir akademisyen de dahil olmak üzere, 15.01.2016 tarihinde savcılığa sevk edilen tüm akademisyenler ifadelerinin ardından serbest bırakılmıştır. Ancak gözaltı furyası bitmemiş, farklı illerde farklı zamanlarda gözaltı uygulaması aralıklarla devam etmiştir. 14 Mart 2016 günü ise süreç yeni bir boyut kazanmış, İstanbul 6 No’lu Şubemiz Hukuk Sekreteri Kıvanç Ersoy, üyemiz Esra Mungan ve Muzaffer Kaya tutuklanmış ve barış talebi bir kez daha yargılanmak istenmiştir. Yurt dışında bulunan ve hakkında yakalama kararı olan Meral Camcı da Türkiye’ye döndüğünde tutuklanmıştır.

Ayrıca YÖK, 04.02.2016 tarihinde ÖYP Usul ve Esasları’nın 11. Maddesinin 3. Fıkrasında yaptığı değişikliklerle derslerini başarı ile tamamlayan binlerce ÖYP’li araştırma görevlisi’nin daha öğrenimlerini bitirmeden (tez yazma süreci de öğrenim süresine dahildir) kadrolarının bulunduğu üniversitelere dönmek zorunda bıraktı. Çağrılan ÖYP’lilerin büyük çoğunluğu ise imzacı kişilerdi. Çünkü asıl arzuları, imzacı ÖYP’lileri kadrolarının bulunduğu üniversiteye göndererek eziyet etmektir. Sendikamız Eğitim Sen bu düzenlemeyi yargıya taşımıştır. Sadece bununla da kalınmayarak tek tek çağrılan tüm üyelerimiz için de idare mahkemelerine dava açılmış ve bu davaların hepsini kazanılmıştır.

20 Temmuz 2016 tarihi ise kritik bir aşama olmuş, imzacı akademisyenlerin “kamu görevinden çıkarılması” talebiyle haklarındaki disiplin dosyaları YÖK’e gönderilmiştir. Sendikamızın açtığı dava sonrası, Danıştay 8. Dairesi 2016/1221 Esas Numaralı kararıyla YÖK Yüksek Disiplin Kurulu’nun söz konusu dosyaları görüşmek ve karara bağlamak konusunda yetkisiz olduğu sonucu doğmuş ve üyelerimiz için istenen cezalar sonuçsuz kalmıştır. Bu süreçte sendikamız, gözaltına alınan, can güvenliği tehdit edilen, tutuklanan, sözleşmesi yenilenmeyerek işten atılan akademisyenlerle tek tek iletişim kurmuş, avukatlarını seferber etmiş, süreci yakından takip etmiş ve bu dalgayı bertaraf edebilmek için örgütlü gücünü seferber etmekte bir an olsun tereddüt etmemiştir.

Sendikamız, bu süreci yöneten temel aklın, hükümetin politikalarını eleştirenleri fişleyen, ihbar eden, tehdit eden ve hedefine koyduklarını yalnızlaştırmak için tüm gücünü seferber eden güvenlik konseptiyle işlediğini çok iyi bilmektedir! Bu nedenledir ki sendikamız, üyesi olduğu Eğitim Enternasyonal’ini ve uluslararası kamuoyunu ilk günden itibaren düzenli olarak bilgilendirmiş, acil çağrılarla dayanışmaya davet edilmiştir.

OHAL ve KHK’lar Sonrasında Üniversiteler

Türkiye, hükümete muhalif olan herkesin susturulmak istendiği, evrensel hukuk ilkelerinin yok sayıldığı, televizyon kanallarının karartıldığı, radyoların susturulduğu, dergi ve gazetelerin kapatıldığı, derneklerin kapatıldığı, belediyelere kayyımların atandığı, gazetecilerin, seçilmiş belediye başkanlarının, siyasi parti yöneticilerinin, muhalif milletvekillerinin tutuklandığı bir ülkeye

dönüştürülmüştür. Üniversiteler de bu uygulamalardan payına düşeni fazlasıyla almıştır. Yayınlanan KHK'lerde üniversiteleri ve akademiye doğrudan etkileyen düzenlemelere yakından bakılacak olursa;

- Darbe girişiminin hemen ardından üniversitelerden 4 bin 225'i akademisyen, 1117'si ise idari personel olan toplam 5342 kişi hızla görevden uzaklaştırıldı.
- 15 vakıf üniversitesi kapatılarak, bu kurumlarda çalışan 2808'i öğretim elemanı olmak üzere yaklaşık 6 bin kişi ise bir gecede işsiz kaldı.
- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Türkiye'deki üniversitelerde görev yapan 1577 fakülte dekanının, yani tüm dekanların istifasını istedi.
- 18 Ekim 2016 tarihinde 2016-2017 akademik yıl açılışı Sarayda yapılarak, rektörler cübbelerine iktidar iliği açtı, üniversitelerin kurumsal özerkliği ayaklar altına alındı.
- Bakanlara, YÖK'e, rektörlere istediği kişiyi herhangi bir soruşturma olmaksızın işten atma yetkisi verildi. (667 sayılı KHK 4. Md.)
- Soruşturma süreleri kaldırıldı. (669 sayılı KHK 3. Md)
- ÖYP'li araştırma görevlilerinin kadrosu, üniversitelerde güvencesizliğin cisimleş hali olan 50/d kadrosuna dönüştürüldü. (674 sayılı KHK 49. Md.)
- Görevden uzaklaştırma uygulamasındaki 3 aylık süre sınırı kaldırıldı. (675 sayılı KHK 13.Md)
- Rektörlük seçimleri kaldırılarak, rektörlerin doğrudan Cumhurbaşkanı tarafından atanması sağlandı. (676 sayılı KHK 85. Md)
- 683 sayılı KHK ile hakkında "terör örgütü irtibatı" olduğu iddiasıyla(!) adli soruşturma ya da kovuşturma yürütülen doçent adaylarının, doçentlik başvurusu yargı süresince durduruldu.

Çalışma Yaşamına Yönelik Düzenlemeler ve Bilgi Üretim Süreçlerine Müdahale

15 Temmuz darbe girişimini "Allah'ın lütfu" olarak görenler, üniversitelerde zaten kısıtlı olan bilimsel özgürlüğü, kurumsal özerkliği, demokratik işleyişi ve iş güvencesini tümünden ortadan kaldırmayı hedeflemiştir.

Görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavına ilave olarak getirilen mülakat sistemi ile idarenin makbul görmediği, hükümete biat etmeyen kişilerin görevde yükselmesinin önü kesilmiş, 2547 sayılı yasada rektörlere "geçici görevlendirme" yetkisi veren ve şimdiye kadar idari personele sürgün amaçlı uygulanan 13/b4 maddesi hükümleri akademisyenleri de kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

Ayrıca, hükümetin bir gecede çıkardığı 674 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 13 bin 179 ÖYP'li araştırma görevlisinin kadrosu değiştirilmiş ve kadroları yıllık sözleşmeli istihdam biçimi olan 50/d'ye dönüştürülmüştür. ÖYP'lilerin özlük ve sosyal haklarının gasp edilmesi anlamına gelen bu düzenlemenin amacı, 13 bin 179 araştırma görevlisinden rektörlerin "makbul" görmediği kişileri bir talimatla işten atabilmenin önünü açmaktır. Halbuki ÖYP'liler, 50/d'den daha güvenceli olduğu için bu program kapsamında istihdam edilmek istemiş, yüz binlerce TL'lik senetlerin altına imza atmış, yeni kurulan üniversitelere gitmeyi kabul etmiştir. Yapılan bu düzenleme ile binlerce ÖYP'li, bizzat hükümet tarafından kandırılmış ve gelecekleri üniversite yönetimlerinin iki dudağının arasına terk edilmiştir. Kaldı ki YÖK Başkanı Yekta Saraç ve AKP Eğitim Komisyonu sözcüsü Ertan Aydın, bu düzenlemenin darbe girişimiyle alakası olmadığını, zaten üniversitelerde 50/d istihdamının yaygınlaşması gerektiğini ifade ederek, asıl amaçlarının akademideki güvencesizliği yaygınlaştırmak olduğunu da kabul etmişlerdir.

OHAL sürecinin üniversitelerin geleceğine indirdiği en ciddi darbelerden birisi de rektörlük seçimlerinin kaldırılarak yerine doğrudan atama sisteminin getirilmiş olmasıdır. Rektörlerin doğrudan Cumhurbaşkanı tarafından atanması, 2016 yılının Ağustos ayında AKP'li milletvekilleri tarafından verilen bir önergeyle torba yasaya giren ve muhalefetin tepkisi sonrasında torbadan geri çıkarılan, uzun bir süre çeşitli vesilelerle gündeme getirilen bir konu olmuştur.

Sadece öğretim üyelerinin oy kullanabildiği ve bu nedenle antidemokratik bulunan rektörlük seçimleri, 29 Ekim 2016 tarihinde yayınlanan 676 sayılı KHK ile kaldırılmış, bu sistemin yerine

rektörlerin doğrudan cumhurbaşkanı tarafından atanması uygulaması getirilmiştir. Yapılan bu düzenleme ile hükümet, üniversiteleri başkanlık sistemine uygun biçimde yapılandırmış, üniversite bileşenlerinin iradesini yok sayarak “milli irade” adı altında üniversiteleri zapturapt altına almak istemiştir.

Eğitim Bir Sen’in Mayıs 2016 tarihli “Yükseköğretim Kanuna İlişkin Öneriler” başlığıyla yayınladığı rapor üzerinden gerekçelendirilen bu düzenlemeye, Rektörlük seçimlerinin üniversitelerde “haksız uygulamalara”, “kırgınlıklara” ve “kişisel çekişmelere” yol açtığı ve yükseköğretim kurumlarında “kaosa” neden olduğu belirtilmiştir.

OHAL ile inşa edilen istibdat rejiminde rektörler, ellerinde bulundurdıkları aşırı yetkilerin yanı sıra, pek çok fakülteye vekil dekanlık yapmak suretiyle tek adam rejiminin üniversitedeki gölgesi haline gelmişlerdir. OHAL sonrası üniversiteler, YÖK’ün bir talimatıyla istifa eden dekanların, valilik ve emniyet birimlerinin talimatlarını emir telakki ederek ihraç listeleri hazırlayan rektörlerin ve muhbirlik yaparak ikbal peşinde koşanların cirit attığı kurumlar haline getirilmiştir.

Hükümetin “Yeni Türkiye” vizyonuna uygun biçimde, araştırma konuları ve ders içerikleri “uygunluk denetimine” tabii tutularak özgür ve eleştirel düşünce sınırlanmış, kimi fakültelerde kadın ve erkek öğrenciler için ayrı derslik ve kantin uygulamasına gidilerek karma eğitim kaldırılmış, muhalif öğrenciler üniversitelerden atılarak eğitim hakkı ellerinden alınmıştır.

Sonuç olarak liyakat ve akademik yeterliliğin yerini yozlaşmış ilişkiler ve itaat kültürünün aldığı, bilim özgürlüğünün ortadan kaldırıldığı ve artık adına üniversite denilemeyecek kurumlar inşa edilmek istenmektedir. Dolayısıyla makbul akademi yaratma gayesiyle hareket edilerek üniversitelerin varlık nedenleri bir bir ortadan kaldırılmaktadır.

İhraç Edilen Akademisyenler ve İhraçların Eğitim-Öğretime Etkisi

15 Temmuzdan bugüne üniversitelerde görev yapan 4834 akademisyen, 1096 idari ve teknik personel ihraç edilmiştir. Söz konusu ihraçlara 257 akademisyen, 9 idari ve teknik personel üyemiz de dahil edilmiştir. Söz konusu ihraçlara daha yakından baktığımızda;

- 1 Eylül 2016 tarihinde, 672 sayılı KHK ile 2 bin 346 akademisyen ihraç edildi. Bunlardan 39’u sendikamız üyesidir.
- 29 Ekim 2016’da yayınlanan 675 sayılı KHK ile 1.267 akademisyen hukuksuz biçimde kamu görevinden çıkarılmıştır. Bunlardan 26’si sendikamız üyesidir.
- 22 Kasım 2016’da yayınlanan 677 sayılı KHK ile 242 akademisyen ve 942 idari personel olmak üzere toplam 1184 kişi ihraç edilmiştir. Bu kişilerden 8’i akademisyen, 6’sı idari ve teknik personel olmak üzere toplam 14 üyemiz ihraç edilmiştir.
- 6 Ocak 2017 tarihinde yayınlanan 679 sayılı KHK ile 649’u akademisyen, 155’i de idari ve teknik personel ihraç edilmiştir. Bu kişilerden 45 akademisyen, 3 idari ve teknik personel olmak üzere toplam 48 üyemiz ihraç edilmiştir.
- 23 Ocak 2017 tarihinde yayınlanan 683 sayılı KHK ile 367 kişi ihraç edilmiş, ancak bu kişilerin içerisinde öğretmen ve akademisyen bulunmamıştır.
- 7 Şubat 2017 tarihinde yayınlanan 686 sayılı KHK ile 330’u üniversitelerden olmak üzere toplam 4464 kişi ihraç edilmiştir. İhraç edilen akademisyenlerden 139’u üyemizdir.
- 29 Mart 2017 tarihinde yayınlanan 688 sayılı KHK ile 686 sayılı KHK ile ihraç edilen 3 üyemiz ile birlikte toplam 37 akademisyen görevlerine iade edilmiştir.
- 29 Nisan 2017 tarihinde yayınlanan 689 sayılı KHK ile 484 akademisyen ve 98 idari ve teknik personel ihraç edildi. İhraç edilen akademisyenlerin 57’si sendikamız üyesidir.
- Sonuç olarak göreve iadeleri dışarda bıraktığımızda 672, 675, 677,679, 686, 688 ve 689 sayılı KHK’lar ile toplamda 5 bin 318’i akademisyen, 1194’ü idari personel olmak üzere yükseköğretim alanından 6 bin 512 kişi ihraç edilmiştir. Sendikamız üyesi ise 314 akademisyen, 9 idari ve teknik personel ihraç edilmiştir. Söz konusu ihraçlarda 688 sayılı KHK ile göreve iade edilen 37

akademisyenden 3 kadın akademisyen ise üyemizdir. Dolayısıyla ihraç edilen akademisyen üye sayımız 311 olmuştur.

- İhraç edilen akademisyen üyelerimizin 146'sı kadın, 165'i erkek; idari ve teknik personelin ise 6'sı kadın 3'ü erkektir.
- İhraç edilen akademisyenlerin 380'i "Bu Suça Ortak Olmayacağız" bildirisine imza atanlardan oluşmaktadır.

Özellikle belirtmek gerekir ki, haksız ve hukuksuz ihraçlarda ilk sırayı Ankara Üniversitesi almış, üniversitenin köklü fakültelerinde adeta akademisyen kıyımı yaşanmıştır. 1 Eylül'den bugüne kadar sadece Ankara Üniversitesi'nden ihraç edilen üye sayımız 74 olmuştur. Diğer üniversitelere yakından bakıldığında ise Anadolu Üniversitesi'nden 22, Yıldız Teknik Üniversitesi'nden 21, Marmara Üniversitesi'nden 19, Mersin Üniversitesi'nden 18, Kocaeli Üniversitesi'nden 14, Dicle Üniversitesi'nden 14, İstanbul Üniversitesi'nden 12, Mardin Artuklu Üniversitesi'nden 13, Munzur Üniversitesi'nden 11 üyemizle birlikte 218 üyemizin sadece 10 üniversiteden ihraç edildiği görülmektedir.

Görüldüğü üzere söz konusu ihraçlar, özellikle köklü kurumları hedef almakta ve emek, demokrasi, barış mücadelesinde ön safta yer alan üyelerimize yönelmektedir. Şüphesiz ki bu durum, bilinçli ve sistematik biçimde bugüne kadar yürütülen bir politikanın da sonucudur.

AKP, söz konusu ihraçlar aracılığıyla sadece köklü kurumlardaki bilim insanlarını tasfiye etmekle kalmamakta, bu kurumları ve dolayısıyla akademiye yeniden inşa etmenin hesaplarını yapmaktadır. Nitekim yıllarca çalıştığı kurumlarda emek vermiş akademisyenler Kocaeli Üniversitesi'nde, Ankara Üniversitesi'nde olduğu gibi üniversiteye dahi alınmamış, Ege Üniversitesi'nde ise akademisyenlerin odalarında arama yapılacağı ifade edilerek odalarına girmeleri engellenmiştir.

Hatta Marmara Üniversitesi'nde Prof. Dr. Büşra Eranlı ve Prof. Dr. Günay Göksu Özdoğan; Ankara Üniversitesi'nden Prof. Dr. Bilsay Kuruç, Prof. Dr. Cevat Geray, Prof. Dr. Sina Akşin, Prof. Dr. Ruşen Keleş, Prof. Dr. Seyhan Erdoğan, Prof. Dr. Gülay Toksöz, Prof. Dr. Can Hamamcı, Prof. Dr. Alev Özkazanç ve Prof. Dr. Mesut Gülmez'in emekli olmaları nedeniyle dışarıdan verdikleri yüksek lisans ve doktora dersleri de iptal edilmiştir.

İhraçların ve emekli akademisyenlerin ders vermesinin engellenmesi sonrasında çok sayıda öğrencinin eğitim öğretim hakkı ciddi anlamda olumsuz etkilenmiştir. 689 sayılı KHK ile gerçekleştirilen ihraçlar hariç olmak üzere yaşananları şöyle özetlemek mümkündür:

- Ankara Üniversitesi DTCF'de 17 akademisyen ihraç edilmiş, bu ihraçlar sonrasında toplam 66 ders hocasız, 38 lisans ve 89 lisansüstü tez danışmansız kalmıştır. Ayrıca Fakültenin Tiyatro bölümünde ise 3'ü profesör toplam 5 akademisyen ihraç edilmiş, bölümde geriye sadece 4 akademisyen kalmıştır. Bu nedenle Tiyatro bölümü ders veremez noktaya getirilmiştir.
- Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde 32 akademisyen ihraç edilmiş, bu ihraç nedeniyle en az 49 lisans dersi ve 47 lisansüstü dersi hocasız kalmıştır. Ayrıca en az 189 tez de danışmansız kalmıştır. İletişim Fakültesi'nde ise 5'i profesör, 4'ü doçent, 1'i yardımcı doçent, 5'i doktoralı araştırma görevlisi, 10'u da araştırma görevlisi olmak üzere toplam 25 akademisyen ihraç edilmiş, eğitim-öğretim ağır bir darbe almıştır. Eğitim Bilimleri Fakültesi'nde yaşanan ihraç sonrasında ise en az 12 lisans dersi, 16 yüksek lisans dersi ve 7 doktora dersi hocasız kalmıştır.
- Anadolu Üniversitesi'nde ise ulaşabildiğimiz bilgilere göre en az 116 lisans ve lisansüstü ders hocasız kalmış, en az 107 lisans düzeyinde ve 32 lisansüstü düzeyinde danışmanlık görevi yarım kalmıştır. Ayrıca çok sayıda klinik projesi, üniversite tarafından desteklenen projeler de yarım kalmıştır.
- Kocaeli Üniversitesi'nden ise sendikamız üyesi 14, konfederasyonumuza bağlı SES üyesi 4 akademisyen ihraç edilmiştir. Söz konusu ihraçlar sonrasında, 46 tez danışmansız kalmıştır. Lisansüstü öğrenim gören 7 öğrenci ise öğrenimini bırakmıştır. İhraçlar sonrasında 14 ders kapanmıştır. 4 derse ise dışarıdan görevlendirme yapılmıştır.

- Ege Üniversitesi'nde 7 akademisyen üyemizin ihraç edilmesiyle, 48 ders hocasız kalmış, 37 lisansüstü tez ise danışmansız kalmıştır.
- Ayrıca, Açıköğretim kitaplarında makaleleri olan üyelerimizin ismine yer vermemek amacıyla söz konusu kitaplar yeniden yazılmaya başlanmıştır.

İhraç Edilen Akademisyenleri Yalnızlaştırma Uygulamaları: Akademik Faaliyetlerinin Engellenmesi

a) Pasaportların Bloke Edilmesi ve Yurt Dışına Çıkış Yasakları

İhraç edilen diğer kamu emekçilerinin de maruz kaldığı gibi akademisyenlerin de yeşil ve hizmet pasaportları iptal edilmiştir. Ancak sendikamıza gelen bilgiler göstermektedir ki eğitim ve bilim emekçilerinin bordo pasaport olarak bilinen umuma mahsus pasaportları iptal edilemeyeceği için kayıp vb. durumlarda uygulanan pasaportun bloke edilmesi uygulamasına gidilmiştir. Böylelikle ihraç edilen akademisyenlerin yurt dışına çıkışları fiilen engellenmiştir. Nitekim ihraç edilmeden önce yurt dışına çıkmış olan üyelerimiz de bu uygulama nedeniyle Türkiye'ye dönmeleri engellenmektedir.

Halbuki yurt dışındaki üniversiteler, özellikle imzacı ve üyemiz olan akademisyenlere burs olanakları sağlayarak akademik çalışmaların sürdürülmesini sağlamak istemiştir. Ancak yurt dışına çıkış yasakları nedeniyle akademisyenlerin bu hakları hukuksuzca engellenmiştir.

b) 683 Sayılı KHK İle Masumiyet Karinesi Yok Sayılarak Doçent Adaylarına Yargısız İnfaz Yapıldı!

OHAL hukukuna dahi aykırı biçimde çıkarılan, evrensel hukuk ilkelerini yok sayan KHK'lara bugün yenileri eklendi. Hükümet bir kez daha haklarında hiçbir somut ve hukuki delil ileri sunulmadan yüzlerce kamu emekçisini ihraç etti, ekranları kararttı. Bunlarla birlikte 683 sayılı KHK içerisine yerleştirilen bir madde ile doçentlik başvurularına dair düzenleme yapıldı. Getirilen düzenlemeye göre:

- “Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olması ya da değerlendirilmesi sebebiyle görevden uzaklaştırılan veya haklarında adli soruşturma ya da kovuşturma yapılan doçent adaylarının, görevden uzakta geçirdikleri süre boyunca veya adli soruşturma ya da kovuşturma sonuçlanıncaya kadar doçentlik başvurularına ilişkin işlemler durdurulur.

- Haklarında “kamu görevinden çıkarma veya mahkumiyet kararı verilen” doçent adaylarının, doçentlik başvuruları iptal edilir.

Görüldüğü üzere terör örgütleriyle irtibatlandırılarak hakkında adli soruşturma ya da kovuşturma açılmış bir doçent adayının, yargı süreci sonuçlanıncaya kadar doçentlik başvurusu durdurulmuştur. Daha somut ifade etmemiz gerekirse, “Bu Suça Ortak Olmayacağız” bildirisini imzalaması nedeniyle Savcılıklar tarafından hakkında kovuşturma ya da soruşturma yürütülen doçent adayları, bu yargı süreci sonuçlanıncaya kadar doçentlik başvurusu yapamayacaktır! Böylelikle;

- Masumiyet karinesi ortadan kaldırılmış olmakta,
- Doçent olma hakkı uzun yargı süreci içerisinde boğulmak istenmekte,
- Yargı kararı beklenmeden, hükümet tarafından “suçlu” görülen ya da “suçlu” ilan edilen doçent adayları cezalandırılmakta ve yargı baypas edilmektedir.

Kaldı ki, haklarında hiçbir hukuki ve somut delil olmadan ihraç edilen ya da kamu görevinden çıkarılan akademisyenler de dahil olmak üzere bu düzenleme, doçentlik başvurusunda bulunan ve düzenlemenin muhatabı olan herkes için yargısız infaz anlamını taşımaktadır!

c) YÖK Yabancı Uyruklu İmzacı Akademisyenlerin Çalışma İzinlerini Hukuksuzca İptal Etti!

Boğaziçi Üniversitesi ve İTÜ'de yaşanan iki örnek, hukuksuz ve ayrımcı uygulamaların ulaştığı boyutları ve üniversitelerin hükümetin arka bahçesi olarak değerlendirildiğini bir kez daha gözler

önüne sermiştir. 22 Şubat 2017 tarihinde YÖK'ün aldığı karar gereği İTÜ'de Etnomüzikoloji alanında görev yapan üyemiz Doç. Dr. Robert Franklin Reigle'nin çalışma izni iptal edilmiştir. YÖK'ün yine aynı tarihli kararıyla Boğaziçi Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde görev yapan Prof. Dr. Abbas Vali ve Yrd. Doç. Noémi Lévy-Aksu'nun çalışma izinleri de iptal edilmiş, kendilerine çeşitli tarihlerde tebligatları yapılmıştır. Üstelik üyemiz Doç. Dr. Robert Franklin Reigle'nin çalışma süresi Kasım 2016'da uzatılmış, ancak Mart 2017'de kendisine hiçbir gerekçe ileri sürülmeden çalışma izni iptal edilmiştir. Yıllarca üniversiteye, öğrencilerine emek vermiş bilim insanlarının, sadece imzacı olmaları nedeniyle çalışma izinlerinin YÖK tarafından iptal edilmesi, hem üniversitelerin, hem hukuk devletinin hem de Türkiye'de ayrımcılığın geldiği durumu bir kez daha göstermiştir. YÖK, hiçbir gerekçe ileri sürmeden, üniversitenin görüşünü almadan bir talimatla üyemizin işine son vermekle kalmayıp, üniversitenin kurumsal özerkliğini ve üyemizin haklarını da yok saymıştır.

d) TÜBİTAK ihraç ya da Açığa Alınmış Akademisyenlere ULAKBİM Bünyesindeki Dergilerde Görev Verilmemesini İstedi!

TÜBİTAK'a bağlı Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi Müdürlüğü (ULAKBİM), ULAKBİM DergiPark ile ULAKBİM TR veri tabanlarında bulunan tüm dergilerden ihraç edilen akademisyenleri bünyelerinde görevlendirmemelerini istedi. 17 Mart 2017 tarihli ilgili yazıda, "Dergilerde görevleri bulunanlar arasında kamu görevinden ihraç edilen veya açığa alınanların bulunması halinde durumlarının yeniden değerlendirilmesi, hakkında yaptırım bulunanlarla ilgili gerekli tedbirlerin alınması konularında sorumluluk dergiye ait" olduğu ifade edildi. Ayrıca dergilerin sorumlu, editör, editör yardımcıları, hakem kurulu gibi görevlerinde bulunan tüm akademisyenlerin incelenerek "gereken tedbirlerin alınması" istendi.

Haklarında hiçbir somut ve hukuki delil ileri sürülmeden tamamen keyfi, siyasi ve hukuksuz biçimde ihraç edilen akademisyenler hakkında böylesi bir karar alınması kabul edilemez bir durumdur. Nitekim söz konusu ihraçların "idari tasarruf" olduğu bizzat Adalet Bakanı Bekir Bozdağ tarafından da dile getirilmiştir. Hal böyleyken, bir akademisyenin ihraç edilmiş olsa dahi, düşünce ve ifade özgürlüğünü ortadan kaldıran, temel hak ve özgürlüklerini yok sayan bu yazıyla TÜBİTAK açıkça suç işlemiştir. Üstelik TÜBİTAK, söz konusu yazısıyla sorumluluğun dergilere ait olduğunu hatırlatarak açıkça ilgili dergi yöneticilerini de adeta tehdit etmiştir. Kaldı ki bu yazı sonrasında ilgili dergilerin, ihraç edilmiş akademisyenlerin makalelerini kabul etmeyeceğini öngörmek işten bile değildir.

AKP'nin ve YÖK'ün, niteliği gözetmek yerine yayın sayılarının artışına odaklanan, bunun adını da "kalite" olarak tarifleyen yükseköğretim politikaları sonucunda para karşılığında tez yazan bir sektör oluşmuş, atıf çeteleri boy göstermiş ve alanına hiçbir katkı sunmayan, akademik hırsızlığı iş edinen makaleleri yayınlamayı kendisine görev edinmiş dergiler ortaya çıkmıştır. YÖK de bu sürecin kapısını, getirdiği akademik yükselme kriterleriyle ardına kadar açmış, kadrolaşma amacıyla bilim insanı yeterliliğini taşımayan kişilere akademik unvanlar sağlamıştır. Bunlar yaşanırken, TÜBİTAK'ın özerkliği ayaklar altına alınmış, diğer kurumlar gibi TÜBİTAK da siyasal kadrolaşma alanı olarak görülmüştür. O günlerde bir tarafta "dün kaç üniversiteniz vardı bugün kaç tane" sorusunun yanıtı inşa edilirken, diğer tarafta TÜBİTAK'ın derdi "okunmuş fasülye" projelerine destek vermek olmuştur.

Bir bilim insanı, üniversiteden ihraç edilmiş dahi olsa bilim insanı olmayı sürdürmekte, dolayısıyla alanındaki akademik çalışmaların niteliğini ölçebilecek yeterliliğini korumaktadır. Dolayısıyla ihraç edilmiş bir bilim insanının kurumuyla ilişkisi kesilmiştir. Ancak akademik faaliyetleriyle ilişkisini kesmeye çalışmanın mantıkla, hukukla açıklanabilir hiçbir tarafı bulunmamaktadır. Daha açık ifade etmek gerekirse, ihraç edilmiş bir akademisyen, alanındaki makalelere dair hakemlik, editörlük vb. görevleri yerine getirebilecek birikimini kaybetmemiştir ve bu birikimi kullanması da onun en temel hakkıdır. Üstelik ihraç edilmiş bir akademisyen bunu yaparken de puan toplama gayesiyle değil, topluma ve insanlığa karşı sorumluluğunun bir gereği olarak yapmaktadır.

e) Yalnızlaştırma Kuşatmasının Aramızdan Aldığı Canlar

Yukarıda ifade edilen uygulamalar, akademisyenlerin akademik faaliyetlerle, dolayısıyla hayatlarında en çok emek harcadıkları, yaşamlarının en büyük parçası kıldıkları işleriyle bağlarını tamamiyle koparmayı hedeflemiş, onları yalnızlaştırmayı amaçlamıştır. Ne yazık ki bu yalnızlaştırma kuşatması, 25 Şubat 2017 tarihinde yüreği barıştan ve insanlıktan yana atan gencecik bir bilim insanını, üyemiz Mehmet Fatih Traş'ı da aramızdan almıştır. Çukurova Üniversitesi İİBF İktisat bölümünde 50/d statüsünde araştırma görevlisi olarak çalışırken “Bu Suça Ortak Olmayacağız” bildirisine imza atmış olması nedeniyle sözleşmesi yenilenmeyerek işten atılan üyemiz Mehmet Fatih Traş ne yazık ki yaşamına son vermiştir.

23 Haziran 2016 tarihinde doktorasını başarıyla bitiren üyemiz, doktor unvanını alır almaz imzacı olması nedeniyle işten atılmıştır. Üstelik bölümde akademisyen ihtiyacı bulunmasına rağmen kendisine kadro verilmemiş ve işine son verilmiştir. Üyemiz Mehmet Fatih Traş'ın işten atılmasının ardından, bölümdeki hocaları kendisine sahip çıkarak dijital ekonomi ve tarım ekonomisi gibi dersleri vermesi sağlanmıştır. Ancak üyemizin “Bu Suça Ortak Olmayacağız” bildirisine imza atmış olmasını, barış talep etmesini “suç” olarak görenler, Fakülte Yönetim Kurulu'na ve Üniversite Senatosu'na baskı yaparak bu dersleri vermesini de engellemiş, üyemizin üniversiteyle tüm bağlarını kesmişlerdir. Öğretim üyesi olarak çalışabilmek için farklı üniversitelere başvurular yapan üyemiz, imzacı olması nedeniyle makbul görülmeyle iş başvuruları reddedilmiştir. Özetle doktorasını başarıyla bitirmiş gencecik bir bilim insanı, 50/d ile istihdam edilmesi nedeniyle bu başarısının karşılığını işten atılmakla almış, barış talep ettiği için de işsizliğe mahkum edilmiş ve içimizi yakan bu acı sona sürüklenmesi sağlanmıştır.

Söz konusu yalnızlaştırma kuşatması iki canı daha aramızdan almıştır. 17 Şubat 2017 tarihinde İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde görev yapan 30 yaşındaki biyokimya asistanı Dr. Orhan Çetin ve 27 Şubat 2017 tarihinde Ordu Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi Öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Mustafa Sadık Akdağ OHAL hukuksuzluğuna, karalama kampanyalarına ve yargısız infaza dayanmayarak ne yazık ki yaşamlarına son vermiştir.

Yalnızlaştırma Kuşatmasına Karşı Akademiden Yükselen Ses: Hayır Gitmiyoruz! Kök Salıyoruz!

İhraç edilen akademisyenlere yönelik söz konusu yalnızlaştırma ve yaşamdan koparma kuşatmasına karşı en güçlü tepki yine akademinin içinden gelişmiştir. Eskişehir'de başlayan ve hızla Kocaeli, İzmir, Ankara, Dersim ve Antalya'da şubelerimizin de desteğiyle kurulan Dayanışma Akademileri bu durumun en önemli örneklerini oluşturmaktadır.

Dayanışma Akademilerinin yanı sıra, kamuya açık alanlarda Sokak Akademisi adıyla yürütülen dersler ve öğrenciler tarafından örgütlenen dayanışma dersleri de bu sürecin önemli direnme biçimlerini oluşturmaktadır.

Şüphesiz ki Ankara Üniversitesi'nde yaşanan kitlesel ihraçlar sonrasında, 9 Şubat 2017 tarihinde şubemizin ve üyelerimizin ortaya koyduğu “Hayır Gitmiyoruz!” iradesi, psikolojik eşğin aşılması ve dayanışma ilişkilerinin güçlenmesi açısından bir dönüm noktası olmuştur. Nitekim 10 Şubat 2017 tarihinde, A.Ü. Cebeci kampüsünde akademisyenlerin cübbelerinin polis tarafından çiğnenmesi, Korkut Boratav gibi duayen olmuş isimlerin, akademisyenlerin, öğrencilerin, mezunların kampüse alınmaması ve polis şiddetine maruz kalınması toplum vicdanını yaralamakla kalmamış, güçlü bir tepkinin oluşmasına, dayanışma ilişkilerinin güçlenmesine de neden olmuştur.

Sonuç

Savunma hakkı ellerinden alınan, haklarında hiçbir somut ve hukuki delil ileri sürülmeyen, tamamiyle keyfi ve siyasi hesaplarla hukuksuz biçimde ihraç edilen üyelerimizle dayanışma içerisinde olduk ve olmaya da devam edeceğiz.

Akademik unvanları, statüleri, görevleri ne olursa olsun, ihraç edilen tüm üyelerimiz mesleğinin hakkını vermek, onurunu korumak için gayretle çalışan insanlardır. Her bir üyemiz, savaşa karşı barışın;

her türlü sömürüye ve ayrımcılığa karşı eşitliğin, özgürlüğün ve emeğin sesi olmuştur. Bu nedenle meslektaşlarının, öğrencilerinin sevgi ve saygısını kazanmışlar, atıldıkları kurumlardan alkışlarla uğurlanmışlardır.

Kötülüğü ve zorbalığı örgütleyenlerin korkularını tetikleyen de budur! Çünkü susturmak istedikleri, sindirmek istedikleri, korkuyla teslim almak istedikleri akademi, onların hiçbir zaman tadamayacakları, bir özgüven duygusuna sahiptir! Dayanışmadan, hakkaniyetten, özveriyle harcanan emekten beslenen bu duygu, akademinin etrafındaki duvarları aşarak varlığını sürdürmesini de sağlayacaktır! Bu nedenle “hayır gitmiyoruz”, “biat etmiyoruz” sözleri basit sözler olmanın ötesinde bir anlam taşımaktadır.

Rektörler ise hukuku, üniversiter değerleri, demokrasinin temel ilkelerini yok saymak pahasına, koltuklarını borçlu oldukları kişilere hoş görünme derdiyle hareket etmektedirler. Cüppelerini ilikleyip, muktedirler karşısında el pençe divan duran bu kişiler, açıkça görevlerini kötüye kullanmakta ve suç işlemektedirler. Çünkü iktidar sahipleri kendilerine itaat etmeyen, muktedirlere gönüllü kulluk yapmayan, eleştiren, sorgulayan, hakikati dile getirmeyi topluma ve insanlığa ödenmesi gereken bir borç olarak gören insanlara karşı adeta savaş ilan etmiştir.

Sendikamız Eğitim Sen ise ihraç edilen emekçilere hayatı zindana çevirmek isteyenlere inat, tüm üyeleriyle sonuna kadar dayanışma içerisinde olacak, bu karanlık günleri üyeleriyle kenetlenerek, el ele vererek aşacaktır. Muktedirlerin gölgesi olan, haksız ve hukuksuz ihraçların listelerini hazırlayan, sahip oldukları yetkileri sınırsızca kullanabileceğini sanan, sığındıkları iktidar kalelerinin yıkılmaz olduğunu sanan rektörler başta olmak üzere tüm sorumlulardan er ya da geç yargı önünde hesap sorulacaktır. Özgür düşüncenin, eleştirel aklın üzerine çöreklenen bu karanlığın son bulması için mücadelemiz kararlılıkla sürecektir.